

فلفل و خال مهرویان

سیدمصطفی‌هاشمی‌طبا

چند روز قبل به مناسبت ۱۲ نوامبر برابر با ۲۳ آبان که در تقویم جهانی «روز جهانی کیفیت» نامیده شده، مراسمی در مؤسسات استاندارد کشورهای مختلف برگزار شد و در ایران هم چنین مراسمی برپا بود و از صاحبان کیفیت‌های مطلوب تقدیر شد.

البته موضوع کیفیت و استاندارد مثل بسیاری دیگر از مسائل صنعتی و اجتماعی در غفلت ما شرقی‌ها و بهتر بگویم ما مسلمان‌ها، از ابتکارات غربی‌هاست. اینکه می‌گویم در غفلت ما مسلمان‌ها به این دلیل است که بدون ماهدانه موضوع کیفیت بهتر به صورت «احسن عمل» در آیه دوم سوره ملک قرآن کریم آمده است؛ آنجا که فلسفه خلقت انسان را آزمون انسان برای معلوم‌داشتن اینکه چه کسی بهترین عمل را انجام می‌دهد، دانسته است. رفتار و زندگی پیامبر اسلام (ص) هم همواره بهترین بوده است و ایشان در مراسم تدفین درگذشته‌ای به دست مبارک قبر را منظم کرده و گفته‌اند که حتی قبر اموات را هم باید درست و منظم برپا کرد. در حقیقت این همان TRC یا کنترل کیفیت جامع است که در قرن ۱۹ در ژاپن مطرح و عمومی شد.

ما هم به تاسی از غربی‌ها مؤسسه استاندارد درست کرده‌ایم تا استاندارد کالاها را بنویسد. مؤسسه استاندارد که در سال‌های گذشته جزرومد فراوانی داشته، کم‌وبیش به این پرداخته و برخی کالاها را مشمول استاندارد اجباری و برخی را مشمول استاندارد تشویقی کرده است. فکر کرده‌ایم کیفیت به همین‌جا ختم می‌شود، هرچند در این هم توفیق نداشته‌ایم و به یمن قوانین ناقص و تسامح مسئولان هر کالایی که استاندارد اجباری داشته باشد، مشابه قلابی و زیرپله‌ای آن هم در بازار به فروش می‌رسد.

البته تاکنون به این‌آیه قرآن کریم نیندیشیده‌ایم، کمالینکه به دیگر آیات قرآن کریم نیز تاسی نکرده‌ایم و به‌همین‌دلیل کیفیت همه چیز نوعاً در جامعه ما مطلوب نیست. از نوع تربیت کودکان در خانه تا آموزش و تربیت در مدارس، از روابط خانوادگی تا روابط اجتماعی، از تولید صنعتی تا تولید کشاورزی، از نگهداری جنگل‌ها تا فاضلاب‌کردن رودخانه‌ها، از رفتار مدیران و کارکنان بنگاه‌ها تا برخورد با مراجعان، از نوع حکمرانی مبهم مدیریت کشور تا توقعات بجای یا بیجای برخی مردم که اینها تنها برخی از موضوعاتی است که می‌تواند کیفیت بهتری داشته باشد و ازجمله موضوع تولید ناخالص ملی که ما تنها به عدد و رقم آن کار داریم و به‌ویژه اقتصاددانان ما که بسیار هم درس خوانده و صاحب رای هستند، فقط عده‌ها را می‌بینند و عدد تولید ناخالص ملی ما را با عدد تولید ناخالص سوئیس و ژاپن و آلمان و… مقایسه می‌کنند و از کم‌بودن آن گله می‌کنند، درحالی‌که اصلاً و ابداً کیفیت این اعداد با هم قابل مقایسه نیست و اگر ما با همین کیفیت ۱۰ برابر ژاپن هم تولید ناخالص ملی‌مان بود، راه به جایی نمی‌بردیم. سهل است که ویرانگری را بیشتر می‌کردیم.

اگر عدد تولید ناخالص کشوری مثل سوئیس با عدد تولید ناخالص کشوری که فقط نفت می‌فروشد و زندگی را می‌چرخاند، برابر باشد، آیا می‌توانیم این دو عدد را مقایسه کنیم و بگویم تولید ناخالص آنها برابر است و به یکسانی به آنها نگاه کنیم؟ اگر چنین کنیم، ساده‌لوحانه اقتصاد کشوری توسعه‌یافته را با کشوری درجازه‌ده که فقط از ثروت خداداد مصرف می‌کند و کشور را تهی می‌کند، برابر کرده‌ایم. در حقیقت تولید ناخالص ملی کشور توسعه‌یافته به ثروت آن کشور و رفاه مردم می‌افزاید، ولی تولید ناخالص ملی کشور درجازه‌ده از ثروت کشور می‌کاهد و مردم را نهایتاً فقیر می‌کند. چنین است که راه توسعه معیشت مردم از توسعه می‌گذرد.

به هر حال پرواضح است که قیاس این دو قیاس مع‌الفارق است. از همین‌جا نقبی می‌زنیم به بودجه کل کشور که متن آن از سوی سازمان برنامه و بودجه تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد و به صورت لایحه به مجلس ارجاع می‌شود. مجلس هم پس از بحث و بررسی تغییراتی در آن می‌دهد و با تأیید شورای نگهبان به دولت ابلاغ می‌کند. در مسیر این تهیه و تصویب همه موضوعات را کمتی می‌بینند، گویی واژه کیفیت اصولاً از مادر زاییده نشده است. همه به عده‌ها نگاه می‌کنند و چانه‌زنی روی عده‌ها می‌کنند، به‌همین‌دلیل یعنی به دلیل تمرکزروی اعداد، هنگامی هم که می‌گویند فلان درصد بهبودی برای بیشتر شود، صرفاً برای آن است که آن را پشت وپتیرن بگذارند و تماشا کنند. خب، حال بنبین مقصر این امر کیست؟ و چه سازمانی باید عهده‌دار کیفیت عملکردها باشد.

پنجشنبه ۱ آذر ۱۴۰۳
۱۹ جمادی‌الاول ۱۴۴۶
۲۱ نوامبر ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۹۸۱
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید: گسترش روابط با کشور دوست و همسایه، «قطر» در دیدار نخست‌وزیر قطر با رئیس‌جمهور • استفاده اوکراین از موشک‌های دوربرد آمریکایی، ممکن است آتش درگیری‌ها را شعله‌ورتر کند؟

۶ اقتصاددان درباره علت موفق نبودن اصلاحات اقتصادی در دولت‌های مختلف به «شرق» توضیح دادند

جراحی نارس دولت‌ها

گزارش تینبریک را

در صفحه ۴ بخوانید

این گزارش را در صفحه ۲ بخوانید.کسی، Reuters

«شرق» از نشست فصلی شورای حکام و تلاش اروپایی‌ها برای صدور قطع‌نامه ضدایرانی گزارش می‌دهد

گروسی ناکام؟!

یادداشت

دخالت در نهادهای مدنی؛ تهدیدی برای استقلال و اعتماد عمومی

حسین سلاح‌ورزی

رئیس اتاق مشترک ایران و ژاپن

۳. تناقض با وعده‌های دولت و اصول حکمرانی مطلوب

دولت پزشکیان با شعار صیانت از رای مردم و حمایت از نهادهای مدنی به قدرت رسید. اما این اقدام آشکارا با این وعده‌ها در تضاد است. تعارض میان گفتار و رفتار دولت، اعتماد رای‌دهندگان به ساختارهای انتخاباتی و سیاسی را کاهش می‌دهد و اعتبار دولت را خدشه‌دار می‌کند. این تناقض، تنها به زیان دولت نیست، بلکه به تضعیف کلی مشروعیت نظام حکمرانی منجر خواهد شد.

۴. گسترش بی‌ثباتی در ساختارهای مدنی

هنگامی که نهادهای مدنی احساس کنند استقلال‌شان محترم نیست، فضای تشنج و بی‌ثباتی در میان این تشکل‌ها افزایش می‌یابد. این بی‌ثباتی، به‌ویژه در شرایط اقتصادی کنونی، به‌هیچ‌وجه توجیه‌پذیر نیست و تنها به تشدید مشکلات و تعمیق بحران‌ها منجر خواهد شد.

یادداشت

امجدیه؛ قلب تپنده ورزش‌های مردمی

ترانه یلدا

معمار و شهرو ساز

دو دیدار اتفاقی به‌تازگی باعث شد دوباره شعله پرداختن به موضوع «باززنده‌سازی» امجدیه به‌عنوان ورزشگاهی نوین و مردمی در ذهن روشن شود. یکی از دوستان می‌گفت پسر دبستانی‌اش به مدرسه‌ای ورزشی می‌رود که در آن ورزش روزانه است و بچه‌ها را برای «دوومیدانی» هر هفته به ورزشگاه امجدیه می‌برند. می‌دانیم که دوومیدانی مادر ورزش‌هاست! و دیگر آقایی که در راه بازگشت‌مان از سفر سمرقند و بخارا گفت که برای شرکت در مسابقه ماراتن شهر سمرقند به ازبکستان سفر کرده است. او با وجود هزینه بیش از ۳۰ میلیون تومانی سفرش، شاد و راضی بود و می‌گفت خیلی‌ها برای دویدن در مسابقه‌های ماراتن به اقصی نقاط جهان سفر کرده، بسیاری کشورها با حرکت در این فضای سالم درآمد زیادی هم کسب می‌کنند. مثلاً همین ۱۱ بهمن‌ماه امسال

قرار است یک مسابقه در دوبی بین برج خلیفه و برج‌العرب برگزار شود که در فاصله بین آنها تمام آسمان‌خراش‌های برجسته دوبی و مکان‌های توریستی آن کشور کوچک قرار دارند. می‌گفت همه می‌دانیم که گردشگری چقدر به اقتصاد هر شهری کمک می‌کند! می‌گفت در تهران که غیرممکن است اجازه دهند، ولی اگر مسابقه‌ای اجرا شود، می‌توانیم عمارت‌ها و اماکن مهم توریستی شهر تهران مثل شمس‌العمارة، توپخانه، بازار و ارک و ده‌ها بنا یا مسیر زیبای تهران مثل بولوار و دانشگاه را به همه نشان دهیم.

حال اگر در پی هویت‌بخشی به شهرها و آرامش و تعلق خاطر شهروندان درباره شهرهایمان باشیم، خوب است بدانیم که چوگان را ۴۰۰ سال پیش در میدان نقش‌جهان اصفهان بازی می‌کردند و اولین مسابقات فوتبال در امجدیه بازی شد! جواد نصرتی، خبرنگار روزنامه شهروند، سال ۹۹ در مقاله‌ای بلند و کامل درباره امجدیه چنین نوشته است: «ورزش در ایران پیش از افتتاح امجدیه، چیزی مثل اجرای ایرا در یک دشت وسیع بود. ایرانی‌ها در ابتدای قرن پیش، سال‌به‌سال با رشته‌های جدید ورزشی آشنا می‌شدند و فوج‌فوج عاشق فوتبال می‌شدند. روشنفکران و مروجان ورزش مدرن از یک سو و حاکمیت از سویی دیگر مردم را به ورزش‌کردن تشویق می‌کردند». شش سال از قرن جدید گذشته بود که برای نخستین‌بار در تاریخ، یک تیم فوتبال ایرانی، تیم انکلیسی‌های مقیم ایران را شکست

رهبر انقلاب در دیدار جمعی از مدیران استادان و طلاب جامعهٔ الزهرا^س:

حوزه علمیه باید به‌رور و پاسخ‌گویی مسائل جدید باشد

۲ —

برگزیده‌ها

روایتی از بی‌عدالتی شغلی در میان معلمان
معلمان ته جدول حقوق

گزارش «شرق» از بررسی دایره وظایف و اختیارات بهزیستی در مقوله خشونت علیه کودکان

بهزیستی و کودکان در معرض خشونت

عارف مأمور بررسی طرح انتقال پایتخت شد

خداحافظی تهرانی‌ها با پایتخت؟

تلویزیون - تیم ملی کلاس‌کار را پایین نیاورید

در میزگرد عدالت شغلی برای معلولان مطرح شد

قانون جامع حمایت از معلولان از شعار تا واقعیت

زنگ خطر هسته‌ای

فیزیک‌دانان از شرایط هشدارآمیز جنگ افزارهای کشتار جمعی می‌گویند

یادداشت

مذاکره و واقع‌گرایی در سیاست خارجی

کیکاوس پورابوبی

دیدار سفیر جمهوری اسلامی ایران با ایلان ماسک، دستیار و مغز متفکر تراسپ که در واقع به تهیهی یک دولت بزرگ در سیاست و روابط بین‌الملل است، اگر صحت داشته باشد، چرخشی مثبت در سیاست خارجه جمهوری اسلامی ایران است. از طرف دیگر فرستادن سفیری معتدل و میانه‌رو همانند لارچانی به منطقه خبری از جنس فعال‌شدن سیگان‌های میانه‌روی در سیاست خارجی جدید دولت است. اگر روند به همین منوال ادامه پیدا کند و بخش‌های غیر مرتبط کمتر در سیاست خارجی دخالت کنند و سنگ‌اندازی خاصی صورت نگیرد، چانه‌زنی در نظام بین‌الملل آسان‌تر خواهد بود و به دنبال آن شاید بخش‌های زیادی از تحریم‌های ظالمانه شکسته شود.

ایلان ماسک به دنبال سرمایه و سرمایه‌گذاری است و به منافع مادی و به‌خصوص انسانی ایرانیان واقف است. شکی نیست با تئوری جایگزینی توسعه اقتصادی و نرسم به جای استفاده از قدرت سخت، قدرت بازآرندگی در حال حاضر به نفع جمهوری اسلامی ایران و مردم تمام خواهد شد. قدرت مذاکره و چانه‌زنی قدم به قدم، عقبگرد در سیاست خارجی محسوب نخواهد شد بلکه تجدیدی قوا و فرصتی است تا میدان و دیپلماسی با کمک همدیگر چینش جدیدی در سیاست‌گذاری منطقه‌ای و بین‌المللی ایجاد کنند. به‌هرحال باید دامنه مطالعات و ارزیابی‌ما در وزارتخانه خارجه را فراخ‌تر کرده و برای هر سیگان بین‌المللی یک پاسخ درخور داشته باشیم. فراموش نکنیم که با دستان خالی و فقر اقتصادی مضاعف، نیروی بازآرندگی ما به محاق خواهد رفت. هرچند باید اذعان کرد که یک دیدار و یک فرد همه چیز را حل نمی‌کند و معجزه صورت نمی‌گیرد، پس شیفته نشویم و قافیه را نایزم، اما مسیر پیش‌رو راه درستی است که با سیاست و تدبیر باید دنبال شود.

صفحهٔ ادامه‌دهنده در صفحه ۴

صفحهٔ ادامه‌دهنده در صفحه ۴